

Afdeling Bestuursrechtspraak
Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Beroepsschrift tegen het Provinciaal InpassingsPlan Rijnlandroute

Voorschoten, 20 februari 2015

Geacht College,

De Stichting tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen (van Hamellaan 46, 2252 BN Voorschoten) tekent beroep aan tegen het Provinciaal InpassingsPlan (PIP) voor de Rijnlandroute, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 10 december en waarvan wij in kennis zijn gesteld met een brief van de Provincie van 23 januari (kenmerk PZH-2015-504564402). Aan ons beroep liggen de navolgende redenen ten grondslag.

1. Onze stichting is eigenaar van de buitenplaats Berbice gelegen aan de Leidseweg 221 2253 AE in Voorschoten. In het PIP is voorzien dat de Rijnlandroute in een boortunnel onder ons terrein door zal gaan in een tracé dat noordwest - zuidoost loopt en dat precies tussen het Hoofdhuis van onze buitenplaats en de voormalige Zilverfabriek Leidseweg 219 Voorschoten (in eigendom bij KRC-capital) doorgaat.

2. Alvorens onze gronden van beroep nader te preciseren is het goed dat we de specifieke situatie waar wij mee geconfronteerd worden wat nader te beschrijven:
De boortunnel gaat onder onze buitenplaats door maar meer nauwkeurig gaat de boortunnel precies tussen het Hoofdhuis (Leidseweg 221) en de Zilverfabriek (Leidseweg 219) door en wel zodanig dat de ene tunnelbuis onder de Noordoost kant van de Zilverfabriek ligt en de andere tunnelbuis onder de Zuidwest zijde van ons Hoofdhuis doorgaat. Beide gebouwen zijn Rijksmonumenten. Wij voegen de verbeelding, die wij van de Provincie hebben ontvangen volledigheidshalve toe (bijlage 1). Nu heeft de Provincie ons (alleen een gedeelte van) het rapport van de Grontmij (bijlage 2) ter hand gesteld, waarin wordt aangegeven -mede op basis van bodemonderingen- dat de aanleg van een boortunnel met een volumeverlies van de ondergrond gepaard gaat. Dat volumeverlies leidt tot bodemzetting hetgeen aan het oppervlak een bodemdaling tot gevolg heeft. Meer in concreto staat in het rapport dat aangezien de ene tunnelbuis onder de zuidwest zijde van ons Hoofdhuis doorgaat en de andere tunnelbuis onder de noordoost zijde van de

Zilverfabriek, ter plekke de grond 9 tot 23 mm kan dalen, afhankelijk van de diverse varianten van het volumeverlies. Nu is dat een differentiële bodemdaling, die aan een kant van het hoofdhuis optreedt en aan de andere kant niet. Wij hebben geen informatie gekregen wat het mogelijke effect daarvan kan zijn op het Hoofdhuis, waarvan we weinig tot niets over de fundering weten. Het huis is gebouwd in de achttiende eeuw en de fundering stamt mogelijk uit het einde van de zeventiende eeuw. Wij zouden het niet meer dan normaal vinden als de Provincie had aangegeven, wat volgens een deskundig bedrijf als de Grontmij of andere daarvoor in te schakelen experts de effecten zouden kunnen zijn op een gebouw als het onze. Zeker nu wij al ruim een jaar bezig zijn met de restauratie van het casco. Bij de start van de restauratie was een ding zeker namelijk dat de fundatie in orde was, in die zin dat het huis geen scheuren of andere beschadigingen had op basis van verzakkingen.

Nu kan een differentiële bodemdaling van 9 tot 23 mm aanzienlijke, mogelijk onherstelbare (?) schade veroorzaken, zeker bij gebouwen als het onze. Wij weten dat niet en onze architect waarschuwt ons voor de mogelijke schadelijke gevolgen. Wij vinden dan ook dat de Provincie ons vooraf in de gelegenheid moet stellen om een contra-expertise uit te laten voeren op het onderzoek van de Grontmij en op de effecten van de mogelijke bodemdaling op ons Hoofdhuis. Dat zou er ook toe kunnen leiden dat of het tracé nader onder de loupe moet worden genomen of dat preventieve maatregelen moeten worden getroffen om de gevolgen van de differentiële bodemdaling te ondervangen.

3. Op 2 mei 2014 hebben wij een zienswijze ingediend m.b.t. het ontwerp-PIP voor de Rijnlandroute (bijlage 3). In de Nota van Antwoord Rijnlandroute heeft de Provincie gereageerd (bijlage4). Voor het overgrote deel bestaat het antwoord uit een verwijzing naar de thematische beantwoording.

In de beantwoording voor drie van de acht punten wordt verwezen naar de thematische beantwoording 'Grondverwerving, planschade en nadeelcompensatie'. Onze bezwaren hebben betrekking op het vestigen van een recht van opstal, omdat de geboorde tunnel onder onze buitenplaats en meer specifiek onder de zuidwestelijk zijkant van het Hoofdhuis doorgaat. In de thematische beantwoording wordt alleen maar ingegaan op grondverwerving en daar is in het geval van het vestigen van een recht van opstal nu juist géén sprake van. Eén keer wordt verwezen naar de thematische beantwoording 'Aanbesteding- en uitvoeringsfase'; die beantwoording slaat alleen op de situatie nadat het plan in uitvoering is genomen, terwijl onze bezwaren zich nu juist richten op het ontwerp van de tunnel. Wij hebben in onze zienswijze immers de vraag gesteld of een tracé dat niet, dan wel midden onder de bebouwing doorloopt voordeliger is of minder schade oplevert dan een tracé dat precies onder de rānden van beide panden loopt. Op dat bezwaar wordt dus in het geheel niet ingegaan.

Eén keer wordt verwezen naar de thematische beantwoording 'MER', maar daarin wordt ook niet ingegaan op onze specifieke bezwaren. Voor de meer specifieke antwoorden op onze inbreng wordt dat voor één keer 'voor kennisgeving' aangenomen en voor het overige is de beantwoording algemeen en oppervlakkig.

Onze conclusie is dan ook dat In de beantwoording op geen enkele manier (noch in het thematische deel, noch in de gerichte beantwoording) met enige diepgang wordt ingegaan op de in onze zienswijze naar voren gebrachte punten. Wij zijn dan ook van mening dat het antwoord op onze zienswijze in strijd met beginselen van behoorlijk bestuur te weten de zorgvuldigheids- en motiveringsplicht.

4. Overige gronden van beroep:

- Het recht van opstal is nog steeds niet gevestigd en hoewel wij één keer contact hebben gehad met een vertegenwoordiger namens de Provincie na het indienen van onze zienswijze vinden wij dat de Provincie niet de zorgvuldigheid aan de dag heeft gelegd om met ons als verleners van het recht van opstal te overleggen.

- Het is in geen enkel opzicht aan ons duidelijk gemaakt waarom er voor gekozen is de boortunnel precies onder de rand van ons pand te laten doorgaan; dat geldt evenzeer voor de Zilverfabriek. Niet duidelijk is gemaakt of het leggen van de boortunnel midden onder een van de panden minder schadelijke gevolgen heeft. Wij hebben daar in onze zienswijze en in gesprek met vertegenwoordigers van de Provincie wel om gevraagd. Ook is ons opgevallen dat de tunnel minder diep komt te liggen dan aanvankelijk was aangegeven (gemiddelde diepte van het hart van de tunnel op 22 meter en in onze herinnering is eerder gesproken over grotere dieptes in de orde van 30 meter). De effecten van het grondverlies op de bodemdaling aan de oppervlakte zijn overigens mede afhankelijk van de diepte van de tunnel. Het feit dat de Provincie niet is ingegaan op onze opmerkingen over de precieze ligging van de tunnel is in strijd met het motiveringsbeginsel.

- In het rapport van de Grontmij wordt ook gesproken over trillingseffecten van het boren zelf. Met geen woord heeft de Provincie daar over gerept en wij willen dan ook weten wat het effect kan zijn op een kwetsbaar gebouw als het onze van 250 à 300 jaar oud.

Weliswaar heeft de Provincie in de Nota van Antwoord op onze zienswijze geschreven dat de boortunnel geen effect heeft op de grondwaterstand en de grondwaterstromingen maar dat is niet beargumenteerd. Door de Provincie is beweerd dat omdat bomen toch niet dieper wortelen dan het grondwater, de boortunnel geen effect heeft op de flora op Berbice. Nu mag het bekend worden verondersteld dat sommige bomen wortelen juist tot in het grondwater en dus zeer gevoelig zijn voor de grondwaterstand (met name beuken) maar dat andere bomen veel dieper wortelen. De Provincie had nader moeten motiveren welk effect het aanleggen van de boortunnel kan hebben op de grondwaterstand -ook kortdurend tijdens de aanleg- en dat (on)diep wortelende bomen geen schade ondervinden van de boortunnel. Ook moet duidelijker worden gemaakt worden dat in een gebied met natuur als

bestemming het planten en rooien van bomen en andere met die bestemming samenhangende zaken kunnen worden gecontinueerd.

- Wij hebben de Provincie gevraagd om de kosten van een dergelijke contra-expertise als onder 2 bedoeld voor haar rekening te nemen en daar kan de Provincie zich niet van afmaken door te verwijzen naar de thematische beantwoording omdat het hier een specifieke vraag betreft. Ook hier is de zorgvuldigheid en de motivering in het geding.

- Zolang het recht van opstal niet is gevestigd en de andere door ons genoemde zaken niet naar onze tevredenheid zijn geregeld, zullen wij ons ten principale blijven verzetten tegen de aanleg van de boortunnel.

- de beperkingen opgelegd aan de grondeigenaar in het kader van de aanleg van de boortunnel, al dan niet via het recht van opstal, zijn ingrijpend. Weliswaar heeft de Provincie de regels aangepast en zijn ze minder stringent dat neemt niet weg dat het zeer vergaande beperkingen zijn aan een eigenaar van de bovengrond. Ook als het huidige bestemmingsplan niet voorziet in bepaalde mogelijkheden dan moet gerealiseerd worden dat een bestemmingsplan gewijzigd kan worden en in ieder geval eens in de tien jaar moet worden herzien moet worden, terwijl het recht van opstal voor de eeuwigheid wordt gevestigd. In feite is het een eeuwigdurende beperking van het recht van eigendom en dat dient te worden gecompenseerd. Dat geldt te meer aangezien de gemeente ons heeft toegezegd dat op bepaalde in het bestemmingsplan niet voorziene mogelijkheden bij een verzoek van onze kant met welwillendheid zal worden geoordeeld.

Alle bovengenoemde gronden zijn voor ons reden om beroep aan te tekenen tegen het PIP wegens onevenredige benadeling van de buitenplaats Berbice en schending van het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel

Hoogachtend,

R.J.F. Pothuma,
voorzitter van de stichting
tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen

mr.drs. C.W.M. Dessens,
secretaris/penningmeester van de stichting
tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen